

УДК 332.1

DOI: 10.31359/2312-3427-2018-2-131

**О.М. Красноносова, Д.Г. Михайленко, кандидати екон. наук, доценти
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
НАН України**

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНІЙ СПРАВЕДЛИВОСТІ ПО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УКРАЇНІ

Вирішення питань відповідності економічної ефективності соціальній справедливості по територіальних громадах в Україні пов'язані з визначенням необхідності запровадження певних заходів, впровадженням оцінки їх ефективності на різних етапах реалізації. За результатами аналізу світового досвіду проведення рейтингових оцінювань зроблено висновок, що цей інструментарій дає адекватні результати в умовах регіональних соціально-економічних систем.

***Ключові слова:** територіальні громади, регіональні соціально-економічні системи, рейтингове оцінювання, соціальна справедливість, економічна ефективність.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку місцевого самоврядування в регіональних соціально-економічних системах, які характеризуються нестабільністю, зростає важливість організації динамічного визначення та оцінки впливу на внутрішньо регіональний розвиток адміністративних, нормативних та регуляторних заходів.

Вирішення цих питань пов'язано з визначенням необхідності запровадження певних заходів, впровадженням оцінки їх ефективності на різних етапах реалізації. Ефективність їх вирішення багато в чому залежить від ефективної екстраполяції світового досвіду на реформаційні процеси, що мають місце в економіці регіонів України.

Аналіз останніх публікацій. Однією з важливих складових у визначенні необхідності імплементації світового досвіду оцінювання якості прийнятих управлінських рішень є аналіз соціально-економічного стану територіальних суб'єктів держави, за результатами якого можливо визначитись із співвідношенням між економічною ефективністю та соціальною справедливістю.

Аналіз практики досліджень цієї проблеми вказує лише на поодинокі наукові розробки рейтингових досліджень регіонів та міст як в світі [1], так і на вітчизняних теренах. Ще менше наукових публікацій присвячено їх аналізу та систематизації. Але неможливо не відзначити, що проблематику місця країн у міжнародних рейтингах, а також застосування таких заходів, як рейтингові дослідження щодо вирішення питань національної проблематики досліджували такі відомі науковці, як Л. Антонюк [2], В. Власюк [3], З. Герасимчук [4], Б. Данилишин [5], З. Варналій [6] та ін.

Метою статті є вдосконалення організаційних аспектів проведення комплексного оцінювання результатів соціально-економічного розвитку як регіонів України, так і територіальних суб'єктів, зокрема, громад, що входять до їх складу.

Виклад основного матеріалу досліджень. Загалом дослідження поточного стану суб'єктів в економічній літературі визначається терміном «моніторинг». Термін «моніторинг» походить від латинського «monitor», що означає "той, що дивиться вперед", "той, що попереджує, застерігає", [7]. Початкове значення цього терміну не мало економічної спрямованості. У науку це поняття ввів канадський науковець Р. Ман у доповіді із проблем навколишнього середовища на Стокгольмській конференції ООН. Р. Ман запропонував називати моніторингом "систему повторних спостережень за одним або більше елементами навколишньої природи в просторі та часі з певними цілями та за попередньо заданою програмою", [8].

Подальше визначення цієї категорії набуло досить широкого характеру. За визначенням вільної енциклопедії, моніторинг - це систематичний збір і обробка інформації, яка може бути використана для поліпшення процесу ухвалення рішень, а також, опосередковано, для інформування фахівців (громадськості) або прямо як інструмент зворотного зв'язку з метою здійснення заходів, оцінки програм або вироблення політики [9].

В результаті аналізу сутності та змісту поняття логічним є дійти висновку, що під моніторингом можна розуміти як процес здійснювання оцінювання стану суб'єкта спостереження, так і систему спостереження за станом суб'єкта. Розглядаючи моніторинг як процес можна вказати на його послідовність, спрямованість, функцію збирання інформації, її систематизацію, оцінку та аналіз суб'єкту дослідження з метою прийняття якісних управлінських рішень, а також обґрунтування прогнозу майбутніх станів. Моніторинг як система складається із сукупності взаємопов'язаних елементів: суб'єкта та об'єкта дослідження, мети дослідження, оціночних

параметрів та критеріїв, методологічної бази, яка включає систему принципів та сукупність методів проведення моніторингу.

Схиляючись до процесного підходу у розгляді моніторингу для дослідження соціально-економічного стану внутрішньо регіональних систем, він виконуватиме одну або навіть більше з трьох організаційних функцій:

- виявляє стан критичних або тих, що перебувають у стані зміни явищ внутрішнього середовища системи, у відношенні яких буде вироблений курс дій на майбутнє;

- встановлює стосунки зі своїм оточенням, забезпечуючи зворотний зв'язок, у відношенні попередніх успіхів і невдач певної політики або програм дій;

- встановлює відповідність поточних дій визначеним нормам та зобов'язанням.

В таких дослідженнях моніторинг являє собою спостереження за визначеними соціальними та економічними показниками. Результатом моніторингу показників стає сукупність вимірних значень параметрів, одержуваних на нерозривно прилеглих один до одного інтервалах часу. Одним з інструментів аналітичної обробки моніторингових досліджень соціально-економічного стану територіальних суб'єктів країни є визначення рейтингової оцінки.

Необхідно зазначити, що у сучасних умовах динамічного розвитку економіки регіонів, характерними стають спільні дослідження аналітичних груп, незалежних фахівців щодо ризиків, ситуацій по тих чи інших адміністративних територіях, низці селищ чи міст, у тих чи інших громадах. При цьому визначення рейтингів територіальних суб'єктів стають одними з найцінніших для розуміння певної ситуації в регіоні. Такі дослідження містять інформацію про ті територіальні суб'єкти, які не просто є частиною геопросторового каркасу, а й формують умови життя на значному просторі.

Для аналізу та можливості імплементації рейтингу у вирішенні проблем розвитку соціально-економічних систем територій доцільно використовувати як загальнонаукові так і специфічні методи дослідження: історико-логічний – для розкриття теоретичних основ рейтингу та його складових; аналіз та синтез – для виявлення та систематизації проблем державного регулювання розвитку територій); порівняння – для аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду рейтингових досліджень; експертного оцінювання – для визначення основних проблем розвитку територій України; системний підхід – для розгляду явищ та процесів, що

розглядаються у взаємозв'язку, взаємозалежності та розвитку); аналогій – для визначення послідовності дій проведення рейтингу.

За визначенням [10] рейтинг (англ. rating) це чисельний або порядковий показник, що відображає важливість або значимість певного об'єкта чи явища.

Трохи інше визначення дають [11] як суб'єктивну оцінку якогось важко вимірного явища за заданою шкалою, у джерелі [12] під рейтингом розуміють поняття, що характеризує співвідносні значимість, місце, вага, позицію даного об'єкта в порівнянні з іншими об'єктами цього класу (типу). Враховуючи достатньо високу суб'єктивність у визначенні стану соціально-економічних систем (СЕС) та спрямованість самого визначення рейтингу, можна припустити, що саме рейтинг може бути найбільш ефективним інструментом у проведенні таких досліджень.

Не можливо не визнати - в більшості існує практика визначення рейтингів територіальних суб'єктів, що розробляють відомі міжнародні та національні організації і рейтингові агентства та відомі журнали. Збираючи статистику за багато років, вони оперують своїми оригінальними методиками, надійність яких у більшості перевіряється практикою.

Для проведення рейтингових досліджень застосовуються різноманітні індикатори. Під індикаторами розуміються елементарні якості суб'єктів, які можуть бути бінарно оцінені, [13]. У дослідженні СЕС територій кожен індикатор відповідає певним вимогам, що характеризують соціальний або економічний стан. Критеріями визначення значень індикаторів є формалізований опис алгоритму прийняття рішення про присвоєння того чи іншого чисельного значення кожному індикатору.

Під показником визначаємо: сукупність елементарних властивостей суб'єктів (індикаторів), об'єднаних за тематичним принципом і характеризують один з аспектів характеристики СЕС. Під узагальненими показниками розуміємо показник, що характеризує властивість стану суб'єктів, його значення розраховується на підставі значень індикаторів і показників, що входять в дану вибірку.

Зі світового досвіду можна визначити, що в більшості рейтингові дослідження запроваджуються крупними консалтинговими та рейтинговими агентствами на основі опитувань і вивчення експертних думок керівників крупних компаній. У рейтинговому дослідженні задається критерій класифікації, по якому відбувається ранжування суб'єктів. Він дозволяє позиціонувати суб'єкт серед інших за визначеним критерієм у загальному масиві.

Загалом рейтинги застосовують для аналізу одного явища, за одним або групою критеріїв, що характеризують дане явище. В більшості закордонні рейтинги визначають загальний стан національних економік, окремих сфер національних економік (наприклад фінансових), або стан окремих економічних процесів та їх динаміку. Закордонні рейтингові дослідження стану економічних процесів у регіональних розрізі майже не проводяться.

Необхідно відзначити що деякі національні аналітичні дослідження соціально-економічних процесів у вигляді рейтингів вже мають місце, або проводились раніше. Серед них можна виділити такі заходи вітчизняних установ та організацій, як: запроваджену Кабінетом Міністрів України «Оцінку міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів» [14], «Комплексу оцінку соціально-економічного розвитку регіонів України» [15], «Моніторинг соціально-економічних показників розвитку регіонів, районів та міст обласного, республіканського значення, Автономної Республіки Крим для визнання територій депресивними» [16], «Стратегічний моніторинг розвитку регіонів України» [17] Національного інституту стратегічних досліджень. Детально аналіз переваг та недолік окремих національних досліджень СЕС наведено у таблиці.

Серед незалежних комерційних досліджень можна визначити рейтинг «Топ-100 найкращих міст та регіонів України» [18].

Рейтинг започаткований у 2010 році як спільний проект видавництва “Українська Інвестиційна Газета” з незалежним рейтинговим агентством “Кредит-Рейтинг”, його складено на основі 30 суб’єктів, статистичних показників економічного та соціального характеру. До нього увійшло 108 найбільших міст і 27 регіонів України. Методика цього дослідження заснована на складній системі надання балів (враховуючи статистику за останні п’ять років) у кожній із п’яти позицій: рівень промислового розвитку, рівень загальноекономічного розвитку, рівень соціального розвитку, темпи економічного росту та чутливість до кризових явищ в економіці країн. Способом розрахунку середнього значення балів, які набрало місто, виводиться загальний рейтинг рівня його соціально-економічного розвитку.

Серед головних недоліків проведення рейтингового дослідження «Топ-100 найкращих міст та регіонів України» можна визначити, що у разі відсутності статистики по тому чи іншому показнику, місто автоматично отримує нуль.

Аналіз переваг та недоліків національних досліджень соціально-економічного розвитку територіальних суб'єктів України

Викона- вець	Національний інститут стратегічних досліджень	Запорізька ОДА	Харківська ОДА	Кабінет Міністрів України
Назва	Моніторинг розвитку регіонів України	Комплексна оцінка (рейтинг) результатів соціально-економічного розвитку міст і районів Запорізької області	Зведений рейтинг районів і міст Харківської області за рівнем соціально-економічного розвитку	Комплексна оцінка соціально-економічного розвитку регіонів України
Переваги	періодичність	періодичність	періодичність	періодичність
	наявність інформації по декількох територіальних суб'єктах	значна кількість показників	значна кількість показників	наявність інформації по всіх регіонах України
	наявність рекомендацій подальших дій			системність показників
				зручна форма надання результатів
			об'єктивність первинної інформації	об'єктивність первинної інформації
Недоліки	частково показники стану, частково динаміки	частково показники стану, частково динаміки	частково показники стану, частково динаміки	частково показники стану, частково динаміки
	наявність суб'єктивних експертних оцінок	дуже велика кількість показників	дуже велика кількість показників	дуже велика кількість показників
	відсутність системності показників		часткове дублювання показників	часткове дублювання показників
	відсутність єдиних показників по територіальних суб'єктах	складність сприйняття результатів для аналізу	складність сприйняття результатів для аналізу	складність сприйняття результатів для аналізу
	неможливість порівняння по територіальним суб'єктам	складність здобутку статистичної інформації	складність здобутку статистичної інформації	складність здобутку статистичної інформації
	відсутність методики проведення			

Неможливо не відзначити один із найновіших серед рейтингів СЕС рейтинг розвитку 45 найбільших міст України, який здійснив у 2011 р. тижневик «Коментарі» [19]. До недоліків можна віднести пряму бальну оцінку та відсутність статистичного матеріалу у зведеній таблиці.

Найбільш вдалим у дослідженнях СЕС на рівні міст, можна вважати дослідження журналу “Фокус” – рейтинг 55 найкращих міст України [20], який досліджує умови життя населення в 450 містах України починаючи з 2007 р. (перше дослідження охоплювало 50 міст). Його методика ґрунтується на наданні місту балів за кожним критерієм, а відповідно загальний бал міста також є сумою балів усіх критеріїв. У його визначенні максимально в кожній окремо взятій номінації місто може набрати 55 балів, а мінімально – 1 бал. Значною перевагою цього дослідження є те, що критерії здебільшого не виступають у ролі одиничного кількісного чи якісного показника, а вираховуються на основі формування певних інтегральних індексів. Значним позитивом такого рейтингу є те, що в загальній інформативній таблиці можна побачити статистичні дані разом із набраними балами.

До недоліків такого дослідження можна віднести наявність експертних оцінок, які застосовуються під час визначення певних критеріїв, оскільки вони мають суб’єктивний характер. Певну незручність також вносить кількість, а відповідно і різноманіття оцінюваних критеріїв, які кожен рік змінюються. Результатом суб’єктивного підходу є те, що кожного року визначають іншого переможця рейтингу. З наукового погляду зрозуміло, що за такий малий період розвитку (якщо його можна таким назвати для України) щорічна зміна лідера рейтингу та суттєві порядкові зміни місця окремих міст практично неможливі.

Серед заходів оцінки соціально-економічного розвитку органами місцевого самоврядування можна виділити «Комплексну оцінку (рейтинг) результатів соціально-економічного розвитку міст і районів Запорізької області»[21], «Рейтинг районів і міст Харківської області за рівнем соціально-економічного розвитку» [22], моніторинг показників оцінки результатів соціально-економічного розвитку м. Бердянськ, Красноармійського району Донецької області та «Зведений рейтинг районів і міст Харківської області за рівнем соціально-економічного розвитку».

Історія порівняльних рейтингових оцінок, зокрема, це характеристики умов життя, безпеки, рівня життя та інших комплексних параметрів соціально-економічного середовища населення, нараховує вже декілька десятків років. Із часів публікації перших рейтингів і донині

поступово розширювалася й ускладнювалася система параметрів, яку оцінювали експерти для більш детальної і відповідної часу характеристики. На відміну від наукових досліджень, рейтингові дослідження приватних компаній мають значний вплив, оскільки кошти, які спрямовані на їх проведення є значними, а статистичну інформацію через публічність цих досліджень збирають і надають значно краще. Більш обґрунтовані наукові порівняльні дослідження міст і територій, які проводять економісти, соціологи і представники інших галузей знань, на нинішньому етапі не витримують конкуренції із рейтингами приватних компаній і видань. Хоча останні, на відміну від наукових, не містять наукових цілей.

Об’єктивну рейтингову оцінку, можуть надати дослідження, які не залежать від інтересів конкретних компаній і зважають на проблеми певної території. Таким чином рейтингове порівняння, які утворені на науковій основі є одним з найбільш вдалих інструментів виявлення внутрішніх дисбалансів СЕС.

Проведення рейтингу СЕС регіонів України має базуватися на таких принципах:

цілеспрямованість – відповідність соціально-економічних процесів, що відбуваються цілям регіонального розвитку;

об’єктивність – при проведенні рейтингу стану СЕС не може бути упередженого відношення у визначенні його окремих складових;

системність – проведення рейтингу стану СЕС має реалізуватися в рамках системного підходу;

комплексність – означає, що для об’єктивного визначення стану територіальних суб’єктів має використовуватися комплексний підхід;

науковість – в основі методології проведення рейтингу мають бути наукові дослідження;

періодичність – дослідження мають проводитися постійно, у визначені проміжки часу;

оптимальність – полягає в тому, що система проведення рейтингу не повинна бути організаційно ускладнена;

оперативність – передбачає, що система проведення рейтингу повинна працювати без збоїв.

Проведення моніторингу шляхом побудови рейтингу можна розподілити на такі етапи (рисунку):

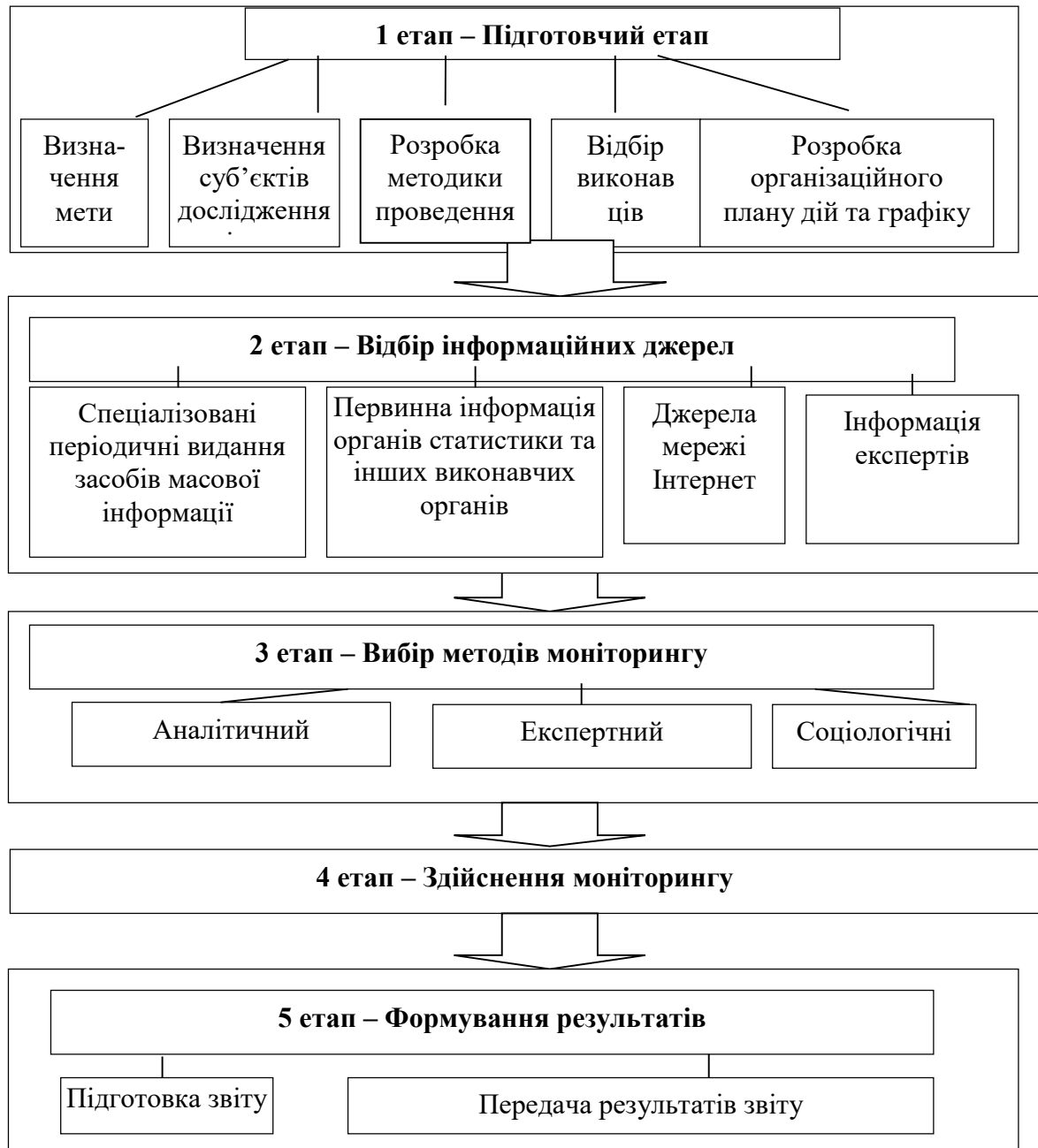

Рис. 1. Організація рейтингового порівняння СЕС територіальних суб'єктів України

Метою у дослідженні СЕС територіальних суб'єктів України можна визначити:

методичне, аналітичне та інформаційне забезпечення щодо порівняння соціально-економічного стану територіальних суб'єктів України;

виявлення серед територіальних суб'єктів лідерів та аутсайдерів;
виявлення та подолання наявних регіональних дисбалансів;

підготовку інформації та аналіз факторів, що визначають стан економіки певної території;

підготовку рекомендацій, щодо усунення наявних територіальних дисбалансів засобами державного регулювання розвитку території;

розробку технології оцінки діяльності органів місцевої влади.

Висновки. Концепція імплементації рейтингу має включати: напрямки визначення рейтингу; показники, які характеризують СЕС; принципи формування репрезентативної вибірки об'єктів дослідження; принципи побудови організаційно-технологічної схеми дослідження; перелік замовників та виконавців.

Проведення такого дослідження надасть змогу оцінити стан, виявити територіальні диспропорції та виявити відповідність економічної ефективності функціонування соціально-економічної системи в масштабах як територіальної громади, так й регіону у цілому соціальній справедливості.

Бібліографічний список: 1. Аналітичний центр «Бюро економічних та соціальних досліджень». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.esoc.org.ua/index.php>. 2. Антонюк Л.Л. Регулювання та моделювання інноваційного розвитку регіону // Економіст. – 2007. – № 9. – С. 38-39. 3. Власюк О.С. Шляхом децентралізації: виклики, ризики та пріоритети реформування регіонального розвитку в Україні / О.С. Власюк // Регіональна економіка. – 2015. – № 1. – С. 5-18. 4. Данилишин Б.М. Просторова організація продуктивних сил України: мезо- та мікрорегіональний рівень / Б.М. Данилишин, Л.Г. Чернюк, М.І. Фащевський. – Вінниця: Книга-Вега, 2007. – 572 с. 5. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2008. – 528 с. 6. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: монографія / З.С. Варналій, А.І. Мокій, О.Ф. Новікова, О.Ф. Романюк, С.А. Романюк; Національний ін-т стратегічних досліджень; З.С. Варналій (ред.) – К.: Знання України, 2005. – 498 с. 7. Ганеева Ж.Г. Определение понятия мониторинг в различных сферах его применения. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.google.com.ua/search?source=hp&ei=py5nW9rQLoOVmwWg5bmwCw&q=%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3+%D1%8D%D1%82%D0%BE&oq=vjybnjhbyu&gs_l=psy-ab.1.7.0i10i1i42k1j0i10i1k114j0i203k1j0i10i1k114.1349.4574.0.10393.11.10.0.0.0.142.1143.0j10.10.0....0...1c.1.64.psy-ab..1.10.1137.0..0j0i10k1.0._TeCm8FWnjs 8. Ман Р. Доповідь із проблем

навколишнього середовища на Стокгольмській конференції ООН [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9E%D0%9E%D0%9D_%D0%B7_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC_%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0,_%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D1%83%D1%8E%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%83,_1972_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83 9. Мониторинг. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3> 10. Рейтинг. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%B9%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3> 11. Рейтинг. Записки маркетолога. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.marketch.ru/marketing_dictionary/marketing_terms_r/rating/ 12. Современная энциклопедия. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/40534>. 13. Индикатор. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80> 14. Постанова КМУ «Про запровадження оцінки міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2009-%D0%BF> 15. Постанова КМУ «Про затвердження методики комплексної оцінки результатів соціально-економічного розвитку регіонів». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2004-%D0%BF>. 16. Постанова КМУ «Про затвердження порядку здійснення моніторингу соціально-економічних показників розвитку регіонів, районів та міст обласного, республіканського значення, Автономної Республіки Крим для визнання територій депресивними». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235-2010-%D0%BF>. 17. Стратегічний моніторинг розвитку регіонів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1241/> 18. Топ-100 найкращих міст та регіонів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/top-50-mist-ukrayini-v-yakih-naykraschi-umovi-dlya-zhittya-304007.html>. 19. Рейтинг розвитку 45 найбільших міст України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [141](https://www.ukraine-is.com/ru/%D0%B4%D0%B5-%D0%B2-</p></div><div data-bbox=)

%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96-
%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8-
%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B5-
%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B
D%D0%B5%D0%BD%D0%BE-%D1%81%D0%B2/ 20. Найкращі міста для
життя в Україні за версією журналу «Фокус» [Електронний ресурс] –
Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%89%D1%96_%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B0_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96_%D0%B7%D0%B0_%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%96%D1%94%D1%8E_%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%83_%C2%AB%D0%A4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%81%C2%BB 21. Комплексна оцінка (рейтинг) результатів соціально-економічного розвитку міст і районів Запорізької області. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/.../4344.doc. 22. Рейтинг районів і міст Харківської області за рівнем соціально-економічного розвитку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://kh.depo.ua>

Е.Н. Красноносова, Д.Г. Михайленко. Организационные аспекты оценки соответствия экономической эффективности социальной справедливости в территориальных громадах в Украине. Решение вопросов соответствия экономической эффективности социальной справедливости в территориальных громадах в Украине связаны с определением необходимости проведения определенных мероприятий, внедрением оценки их эффективности на разных этапах реализации. По результатам анализа мирового опыта проведения рейтинговых оценок сделан вывод, что этот инструментарий дает адекватные результаты в условиях региональных социально-экономических систем.

Ключевые слова: территориальные общины, региональные социально-экономические системы, рейтинговое оценивание, социальная справедливость, экономическая эффективность.

O. Krasnonosova, D. Mikhaïlenko. Organizational aspects of assessing the correspondence of economic efficiency to social equity in Ukrainian territorial communities.

In today's conditions of local self-government development, the importance of organizing the dynamic determination and assessment of the impact of administrative, normative and regulatory measures on the domestic

and regional development is increasing in regional socio-economic systems characterized by instability.

The purpose of the study is to improve the organizational aspects of performing a comprehensive assessment of the results of socio-economic development both in the regions of Ukraine and in territorial entities, in particular, communities being a part thereof.

Solving the issues of correspondence of economic efficiency to social equity in territorial communities in Ukraine is associated with the definition of the need for the implementation of certain measures, introduction of evaluation of their effectiveness at different stages of implementation. The effectiveness of their solution depends largely on the effective extrapolation of world experience in the regulatory processes taking place in the economy of Ukrainian regions. One of the important components in determining the necessity of implementing world experience in evaluating the quality of management decisions made is the analysis of the socioeconomic state of territorial entities of the state, the results of which can be determined by the relationship between economic efficiency and social equity.

Objective rating can be provided by scientific research, which does not depend on the interests of certain companies and, given the problems of a certain territory, will form an analytical basis for their solution. Thus, the organization of rating comparisons, having been made on a scientific basis, is one of the most successful tools for identifying internal imbalances in the development of territorial socio-economic systems, namely communities.

According to the results of the analysis of world experience in conducting rating assessments, it was concluded that this tool provides adequate results in the conditions of regional socio-economic systems in Ukraine. It manifests imbalances at the level of territorial communities, both cities and towns. The obtained results serve as the basis for proving the non-compliance of the social effectiveness of these mesoeconomic systems to social equity, perceived by their population.

Key words: territorial communities, regional socio-economic systems, rating evaluation, social justice, economic efficiency.

Стаття надійшла до редакції: 02.03.2018 р